

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА ТА НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ, МАГІСТРАНТІВ, АСПІРАНТІВ НА КАФЕДРАХ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ: СЬОГОДЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ

Воробйов Є.О., Дудченко М.А., Кулішов С.К., Сорокіна С.І.,
Третяк Н.Г., Новак О.В., Шевченко Т.І., Соломатіна Л.В.

Нині основним джерелом інформації щодо застосування кредитно-модульної рейтингової системи є документація, запропонована в електронній формі через інтернет освітнім порталом України, та наукове видання А.В.Підаєва, Б.Г.Передерія «Болонський процес в Європі» (2004).

Реальна потреба в певній стандартизації вимог, якості, конкурентоспроможності освіти відчувається вже давно.

Пропонується велика кількість рекомендацій, що вимагає виваженого підходу до їх застосування.

Певною мірою допомогою можуть бути стандарти застосування кредитно-модульної системи, запропоновані Directorate - General for Education and Culture, 14 february, 2005, Brussel, видані в електронній формі.

У цих стандартах значна увага приділяється ECTS-кредитам, оціночній шкалі, запропоноване застосування кредитно-модульної рейтингової системи впродовж усієї професійної діяльності лікаря. Крім того, пропонується ключова документація з ECTS - системи, що складається з інформаційного пакету і курсового каталогу, містить навчальні аплікаційні форми, рекомендації щодо складання угоди між навчальними закладами та студентами, магістрантами, аспірантами.

ECTS - система орієнтована на те, що студент як центральна фігура навчального процесу завдяки своїй працездатності може досягти певних успіхів у навчанні.

Підкреслюється, що засвоєння матеріалів модулів орієнтоване на середнього студента, проте для засвоєння певного обсягу матеріалу кожен потребує різного часу. Тому студент мусить свідомо визначити свої пріоритети з метою більш ефективного засвоєння матеріалу.

Загалом усі навчальні програми охоплюють 60 кредитів, але в окремих випадках припускається можливість збільшення кількості кредитів до 75 за рахунок інтенсифікації навчання.

Не можна зводити кредити до суто фізичного відвідування практичних занять та лекцій без відповідної сумлінної самостійної роботи студента.

Згідно зі стандартами застосування кредитно-модульної системи, запропонованими Directorate- General for Education and Culture, 14 february.

2005, Brussel, особлива увага звертається на те, що кредити не зводяться лише до безпосередньої взаємодії викладач - студент, бо, готуючись до прослуховування двогодинної лекції, студент у середньому має витратити до трьох годин на самостійну підготовку запропонованої теми; 2- годинний семінар потребує попередньої підготовки впродовж тижня.

Перехід до нової моделі організації навчального процесу потребує від професорсько-викладацького складу опанування новою системою психолого-педагогічних та методичних умінь з урахуванням уведення двоступеневої вищої освіти: ступенів бакалавра та магістра, модульної системи викладання,

структурованого в кредити навчального плану, рейтингової системи оцінки знань та вмінь, збільшення частки самостійної роботи студентів.

Програма факультетської терапії з курсом фізіотерапії складена для спеціальності 7.110.101. «Лікувальна справа» напрямку підготовки 1101.

Медицина відповідно до ОКХ та ОПП підготовки фахівців.

Основні вимоги, викладені в ОКХ та ОПП за фахом підготовки лікаря, відповідно до блоку його змістового модуля (професійна та практична підготовка) такі:

- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених терапевтичних захворювань;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації;
- діагностувати та надавати медичну допомогу при невідкладних станах у клініці внутрішніх хвороб;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при найбільш поширених терапевтичних захворюваннях;
- класифікувати й аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених терапевтичних захворювань;
- скласти план обстеження хворого й аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень за типового перебігу;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних захворювань.

Підсумковий контроль засвоєння навчального матеріалу модулів здійснюється по їх завершенню. Рейтингова шкала поточного та підсумкового контролю модуля переводиться у шкалу ECTS, яка, можливо, є більш прозорою та об'єктивною.

Особливу увагу привертає оцінювання роботи студентів на кожному модулі, що базується на таких аспектах;

- типи навчальних занять; лекції, семінари, наукові семінари, практичні заняття, практична і лабораторна робота, виконання індивідуального плану навчання, виховна робота, самостійна робота;
- типи навчальної активності: відвідування лекцій, написання рефератів. Робота з літературою, рецензування робіт інших студентів;
- типи контролю: усний екзамен, письмовий, усне презентування, тестування.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття, участь у клінічних конференціях (доповіді, дискусії), клініко-патологоанатомічних конференціях (рецензування), навчально-дослідні дискусії (групові та кафедральні).

Кожен студент працює згідно з індивідуальним планом, передбачена велика частка самостійної роботи під контролем викладача. Об'єктивність оцінки забезпечується прозорістю шкали оцінок. Навчання магістрантів, аспірантів також оцінюється кредитами. Провідною метою навчання є підготовка фахівців до активної і позитивної ролі в суспільстві.

Рівень компетентності магістрантів і аспірантів Визначається спроможністю до:
- математичного планування наукового дослідження;

- засвоєння статистичних методів обробки даних;
- засвоєння методик обстеження;
- написання розділів магістерської, дисертаційної роботи;
- проведення патентно-інформаційного пошуку, підготовки документації;
- навчання інноваційній діяльності;
- підготовки доповіді в мультимедійних формах.

Кафедри терапевтичного профілю мають право вносити зміни до навчальної програми залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямків наукових досліджень, інших особливостей, але зобов'язані виконати вимоги з дисципліни в повному обсязі відповідно до кінцевих цілей ОКХ та ОПП.

Проектування і складання алгоритмів застосування кредитно-модульної системи організації навчального процесу на кафедрі факультетської терапії з курсом фізіотерапії нині перебуває на етапі ретельного вивчення та використання стандартів, запропонованих освітнім порталом України, Education and Training (http://www.europa.eu.int/comm/education/index_eu.html), NATO Research and Technology Organization, підрозділ Human Factors and Medicine

(<http://www.rta.natint/main.asp?topic+hfm.htm>) та іншими доступними джерелами інформації.

Практичне приєднання до Болонського процесу потребує модернізації програми відповідно до загальноєвропейських вимог.

Сподіваємося, що Болонська декларація має на меті узгодження різноманітних систем освіти без руйнування національних особливостей, а з урахуванням усіх досягнень та здобутків.